

A-I/3/1248/22

प्रथमसत्राद्धम्

तृतीयपत्रम्

नव्यव्याकरणम्

समयः घण्टात्रयम्

पूर्णाङ्काः 80

अ. सर्वे अतिलघूत्तरीयाः प्रश्नाः समाधेयाः।

(15×2=30)

1. 'सर्वादि' शब्दे कः समासः? येन सर्वशब्दस्य सर्वनामत्वसिद्धिः।
2. रिक्तं पूरयत - बाधकान्येव.....भवन्ति।
3. भाष्यकारसिद्धान्ते 'न बहुव्रीहौ' इति सूत्रं खण्डितम्, मण्डितं वा?
4. 'असूर्यम्पश्या' इत्यत्र समासः समर्थः, असमर्थो वा?
5. प्राप्ताप्राप्तविभाषायां निषेधविकल्पयोः प्रवृत्तेः कः क्रमः?
6. केन नियमेन टित् आद्यावयवः, किच्च अन्त्यावयवो भवति?
7. 'तक्रकौण्डिन्य' न्यायेन क्व क्व बाधकता भवति?
8. 'पष्ठी स्थानेयोगा' कस्यां परिभाषायां तात्पर्यग्राहकम्?
9. 'स्थानेऽन्तरतरमः' इति सूत्रे सप्तम्यन्तप्रथमान्तयोः कतरः पक्षो निर्दुष्टः?
10. 'अलोऽन्त्यस्य' इति सूत्रे 'अलः' इत्यत्र का विभक्तिः?
11. 'तातङ्' इत्यादेशे 'डिच्च' इत्यस्य प्रवृत्तिः स्वीक्रियते न वा?

अथवा

- 'आदेः परस्य' 'अनेकाल्शित्सर्वस्य' इत्यनयोः किं बाधकम्?
12. 'तद्गुणसंविज्ञानमि'त्यत्र तत्पदेन कस्य परामर्शः?

अथवा

- सर्वो नाम कश्चित्। तस्मै 'इत्यर्थे कीदृशं रूपम्?
13. 'प्रसज्यप्रतिषेधः' कुत्र स्वीकर्तव्यः?

अथवा

- 'विभाषा श्वेः' इत्यत्र कीदृशी विभाषा?
14. 'शाटको वातव्यश्चे'त्यत्र कया संज्ञया विप्रतिषेधनिवृत्तिः?

अथवा

'अनागमकानां सागमकाः' इत्यस्य क आशयः?

15. 'अर्थनिमित्तकः शब्दः' इत्यत्र किं निमित्तं, किञ्च नैमित्तिकम्?

अथवा

'आहोस्वित्' इत्यस्य कोऽर्थः?

(5×6=30)

ब. सर्वे लघूत्तरीयाः प्रश्नाः समाधेयाः।

16. 'संज्ञोपसर्जनप्रतिषेधः' अस्य सोदाहरणम् अर्थं लिखत।
17. कश्चेदानीं काकचोर्विशेषः? प्रतिपादयत।

अथवा

'अकच्छ्वरौ तु कर्तव्यौ प्रत्यङ्गं मुक्तसंशयौ' इति निरूपयत।

18. अव्ययीभावस्याव्ययत्वे प्रयोजनानि लिखत।

अथवा

'शब्दसंज्ञायां ह्यर्थासम्प्रत्ययो यथान्यत्रे'ति वार्त्तिकं विवृणुत।

19. 'एच इग्वचनं सवर्णाकारनिवृत्त्यर्थमि'ति वार्त्तिकाशयं प्रकटयत।

अथवा

'अवयवपष्ठी - स्थानपष्ठी' इत्यनयोः विशेषं लिखत।

20. वाक्येषु वाक्यैकदेशप्रयोगं प्रदर्शयत।

स. दीर्घोत्तरीयः प्रश्नः समाधेयः।

(1×20=20)

21. 'इग्यणः सम्प्रसारणमि'ति सूत्रं भाष्यदिशा व्याख्यात।

अथवा

'स्थानेऽन्तरतमः' इत्यत्र कीदृशः पाठः - इति निर्णयत।

अथवा

'कृन्मेजन्तः' इति सूत्रं सवार्त्तिकं व्याख्यात।